

ПРАВОВА ОХОРОНА СТОРІНОК В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

ПРИХОДЬКО Є.Г.,
студентка гр. БЕМ-М1021к
КОБЕЛЄВА Т.О.,
д.е.н., професор,
Національний технічний
університет «Харківський
політехнічний інститут»
м. Харків, Україна

За даними досліджень 2020 року, 4 млрд. людей користуються соціальними мережами, це майже 50% від усієї кількості людей на планеті [1]. Щоденно ці користувачі спілкуються з друзями, публікують фото-та відеоматеріали, дивляться відео, поширюють та коментують дописи - здавалось би, звичайна, нічим не примітна діяльність в соціальних мережах, але ні. Кожного дня в мережі публікується понад 1 мільйон матеріалів, де правовий захист об'єктів не належить останньому публіцисту. Для деяких людей соціальні сторінки стали не тільки «Інтернет-щоденником», але й засобом отримання прибутку на комерційній основі. В українському законодавстві відсутнє чітке правове регулювання зазначеної сфери правовідносин.

Соціальна мережа - це веб-сайт або інша служба мережі Інтернет, що дозволяє користувачам створювати анкети (акаунти) різного ступеня конфіденційності, формувати списки користувачів, з

якими вони мають зв'язок, і списки інших користувачів. За даними дослідження компаній We Are Social та Hootsuite найбільш популярними соціальними мережами в Україні є Facebook (16 мільйонів користувачів), YouTube (25.7 мільйонів користувачів) та Instagram (14 мільйонів користувачів) [2]. Кожна соціальна сторінка містить персоніфіковані дані про користувача, що створив її. Особиста інформація (місто, де користувач мешкає, дата народження, номер банківської картки, електронна адреса і т.п.) може потрапити в руки не добропорядних користувачів і може бути використана як інструмент для виконання низки незаконних дій, а контент, що вміщує сторінка - для власних комерційних та некомерційних цілей. Вхід на таку соціальну сторінку, а саме аккаунт, доступний лише за наявності правильно введеного логіна та паролю.

В українському законодавстві, станом на вересень 2021 року, відсутнє визначення термінів «соціальна мережа» та «аккаунт». З правової точки зору, аккаунт в соціальній мережі можна розцінювати як веб-сторінку, визначення якої наведено в Законі України «Про авторське та суміжні права». Згідно ЗУ, веб-сторінка - це складова веб-сайту, що може містити дані, електронну (цифрову) інформацію, інші об'єкти авторського та/або суміжних прав тощо [3].

Щоденно на таких веб-сторінках порушуються авторські та/або суміжні права шляхом розміщення

контенту, що не належить користувачу, створившему допис. Контент - це фото-, відео-, аудіо-, графічні та текстові матеріали, розміщені користувачем на власному аккаунті в соціальній мережі з метою переслідування особистих цілей. В такому випадку виникає питання: хто буде нести відповідальність за вчинені дії стосовно порушень?

Закон України «Про авторське право та суміжні права» вирізняє поняття «власник веб-сайту» та «власник веб-сторінки», що значно допомагає у визначенні потенційного винуватця. Власник веб-сторінки – це особа, яка є власником облікового запису, що використовується для розміщення веб-сторінки на веб-сайті, та управляє і/або розміщує електронну (цифрову) інформацію в межах такої веб-сторінки [3]. Власник веб-сайту (соціальної мережі) не є власником веб-сторінки (аккаунту), якщо останній володіє обліковим записом, що дозволяє йому самостійно, незалежно від власника веб-сайту розміщувати інформацію на веб-сторінці та управляти нею [3].

Тобто, за порушення авторського та/або суміжного права відповідальність несе власник аккаунту в соціальній мережі, а не самі власники соціальні мережі. Реєструючись в будь-якій соціальній мережі, користувач зобов'язаний погодитись з умовами та правилами користування останньої. Facebook, YouTube та Instagram, наприклад, мають цілі

розділи в умовах та правилах користування стосовно захисту авторських та суміжних прав, оскільки дані соціальні мережі виступають основним джерелом поширення контенту, створеного користувачами, з іншими користувачами соціальних мереж. Деякі акти правопорушень можуть виявити алгоритми соціальні мережі і вирішити шляхом видалення допису, а інколи справи доходять і до органів виконавчої влади.

В українській юридичній практиці відомий випадок притягнення до відповідальності за розміщення та публічну демонстрацію у Facebook за гіперпосиланням твору, виключні майнові права на який належали іншій особі (постанова Верховного Суду України від 13 березня 2018 р. у справі № 918/186/17), наслідком якого став штраф сумою більше 50 тис.грн [4].

Аккаунти в соціальні мережах мають не тільки контенте наповнення, але й інформаційне – особисті дані користувача. Так, в українському законодавстві у сфері кібербезпеки не існує достатньої кількості статей, згідно з якою було би визначено порядок карних дій у зв'язку з незаконним заволодінням особистою інформацією користувачів у власних цілях.

З вищенаведеного, можна зробити наступний висновок: аккаунт в будь-якій соціальній мережі розглядається як специфічний цифровий об'єкт права інтелектуальної власності. Правове регулювання відносин, пов'язаних з аккаунтами та їх наповненням

(контентом), складають норми внутрішніх правил та умов користування соціальними мережами, права інтелектуальної власності, майнові права тощо. Українське законодавство не є достатньо підготовленим для врегулювання правопорушень, пов'язаних з користуванням соціальними мережами, аккаунтами та потребує удосконалень на законодавчому та виконавчому рівнях.

Список використаних джерел:

1. Hootsuite & We Are Social Digital 2021: global overview report. Інформаційний ресурс – режим доступу: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-global-overview-report>
2. Hootsuite & We Are Social Digital 2021: Ukraine. Інформаційний ресурс – режим доступу: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-ukraine>
3. Закон України «Про авторське та суміжні права» розділ I стаття 1 від 23.03.2017. Інформаційний ресурс – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
4. Постанова Верховного Суду України від 13 березня 2018 р. у справі № 918/186/17. Інформаційний ресурс – режим доступу: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/72763168>